УКРАЇНА КРИМІНАЛЬНА

Важливо: Трамп підписав закон про «пекельні санкції» проти Росії

ВІЙНА З РФ / ГОЛОВНЕ

Поминання пошепки та ордени від Путіна. Як квантова механіка пояснює виживання промосковського єпископату в Україні

PUBLISHED 19 ВЕРЕСНЯ 2026

Якщо сучасна фізика досі сперечається щодо природи паралельних реальностей, їй варто просто звернутися до канонічного права УПЦ. Тут патріарха Кирила одночасно скасовують на соборах і набожно шепочуть його ім'я під вівтарем, єпархії анексуються Кремлем без жодного слова осуду з Лаври, а архієреї примудряються отримувати ордени від Путіна й вимагати захисту від «гонінь» в українських судах. Поки за контакти з українським православ'ям кліриків анафематствують за лічені хвилини, відкриту державну зраду, благословення окупаційних військ і здачу позицій ЗСУ священноначалля спокійно списує на «погіршення стану здоров'я» та відправляє колаборантів на почесний спокій. Видання РІСУ розповідає про анатомію подвійної моралі й про те чому синодальне мовчання виявилося гучнішим за російські ракети

Священноначалля УПЦ постійно повторює тези про те, що це «Церква, яка об'єднує мільйони громадян України», що «УПЦ і досі залишається єдиною силою, яка реально об'єднує всю Україну», що «є Церквою українського народу» та «УПЦ – одне ціле з українським народом».

Проте реальність суперечить цим тезам. Наразі в УПЦ співіснують представники з прямо протилежними взаємно виключними цінностями та поглядами. У попередніх дописах ми вже згадували про єпископат УПЦ, який є одночасно проукраїнським та проросійським; про рішення Собору УПЦ, які є одночасно загальнообов'язковими та необов'язковими; про статут УПЦ, який одночасно є опублікованим та неопублікованим; про стан УПЦ, яка одночасно не є та є частиною РПЦ.

Усе залежить від спостерігача чи співрозмовника!
Наприклад, митр. Тульчинський Іонафан (Єлецьких) обурюється через те, що українські журналісти додають до назви УПЦ «Московський Патріархат», а вже в присутності російських журналістів засвідчує вірність Московському Патріарху Кирилу: «Патріарх – символ усієї Русскої Церкви. Не зганьбити Ваше ім'я було моїм завданням, і це додавало мені сил у боротьбі зі злом». Подібно і секретар Кіровоградської єпархії прот. Роман Кондратюк пояснює українським журналістам, що Кіровоградська «не вважає себе афілійованою з РПЦ», але це ж ніяк не завадило цьому клірику разом із керуючим єпархією, митр. Іоасафом (Губенем) поширювати матеріали за єдність з Москвою та проти церковної незалежності. Це яскраво демонструє, чого варті тези єпископату УПЦ про відсутність будь-яких зв'язків з РПЦ та запевнення, що статус УПЦ є «практично автокефальним».

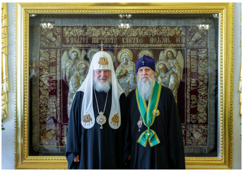

Митрополит Тульчинський і Брацлавський УПЦ Іонафан (Єлецьких) підчас зустрічі з патріархом РПЦ Кирилом (Гундяєвим) в Патріаршій резиденції в Даниловому ставропігійному монастирі, Москва, 25 червня 2024 року
Джерело фото: mospat.ru

Поминання Шредингера

Власне, і поминання патр. Кирила в УПЦ також існує у форматі Шредингера: в УПЦ його не поминають і водночас поминають. З одного боку, Собор УПЦ, який відбувся у Феофанії 27 травня 2022 року, скасував поминання патр. Кирила. З іншого боку, близько 30 з 113 архієреїв наявних на сьогодні в УПЦ поминають патр. Кирила. Хтось робить це відкрито, як, наприклад, митр. Черкаський Феодосій (Снігірьов) чи митр. Запорізький Лука (Коваленко). Хтось, як митр. Хустський Марк (Петровцій), настійно рекомендує священникам єпархії поминати Кирила та навіть усуває кліриків, які відмовляються це робити. Хтось, як митр. Балтський Олексій (Гроха), намагається не афішувати. А от митр. Тульчинський Іонафан (Єлецьких) показав справжній майстер-клас Шредингера! Він розсилав клірикам своєї єпархії інструкцію щодо того, як поминати патр. Кирила – не вголос на весь храм, а пошепки, щоб цього не помічали патріотично налаштовані парафіяни.

НОВИНИ

Збито/подавлено 72 російські повітряні цілі
19 ВЕР, 2026

Оперативна інформація щодо російського вторгнення станом на 08:00 19.09.2026
19 ВЕР, 2026

Генеральний штаб ЗСУ інформує про втрати ворога на 19.09.26
19 ВЕР, 2026

Трамп підписав закон про «пекельні санкції» проти Росії
19 ВЕР, 2026

Посадовця регіональної філії «Одеська залізниця» судитимуть за зловживання впливом
19 ВЕР, 2026

16 000 доларів за вплив на ТЦК та працевлаштування: на Рівненщині викрили лікаря
19 ВЕР, 2026

Оперативна інформація щодо російського вторгнення станом на 22:00 18.09.2026
18 ВЕР, 2026

Поминання пошепки та ордени від Путіна. Як квантова механіка пояснює виживання промосковського єпископату в Україні
19 ВЕР, 2026

Вимкнений фінмоніторинг і банківські "слухняні котенята" в новому гучному розслідуванні НАБУ щодо застави за Галущенка
20 СЕР, 2026

Звірства російських загабників: СІЗО-катівня в місті Камишин Волгоградській області РФ й головний кат
20 СЕР, 2026

Сімейний підряд у білих халатах або як бухгалтерки міського управління Рівного збудували вічний фонд поборів
21 СЕР, 2026

Нескінченний серіал підозр: як екснардеп Микитась побудував власну імперію у Вищому антикорупційному суді
21 СЕР, 2026

Забуті Кремлем зрадники на тлі нескінченних переглядів правди про Крим
21 СЕР, 2026

Моніторинговий визит до Житомирської установи виконання покарань №8: значний обсяг ремонтних робіт на фоні низки системних порушень
22 СЕР, 2026

COVID-19 ДТП Донбасс Київ Розшук дітей агрессия России атака дронами-камікадзе вбивство вбивство мирних жителів вимагання война война с Россией воєнні злочини РФ втрати окупантів війна з Росією грабіж державна зрада допомога союзників Україні замах на вбивство зловживання службовим становищем знищення окупантів колабораційна діяльність коронавирус коррупция корупція крадіжка напад Росії на Україну наркозлочини незаконне переправлення осіб через держкордон ножове поранення обстріли цивільної інфраструктури оперативна інформація пособники окупантів привласнення коштів підроблення документів п'яний за кермом ракетні удари окупантів розбій російські воєнні злочинці русский мир смертельна ДТП убийство хабар хуліганство шахрайство

РЕКЛАМА

Украина к…
Follow Page

У ФОКУСІ

Тіньова імперія «співаючого ректора»: поліція розслідує експлуатацію студентів в університеті Поплавського

ІНШІ НОВИНИ

ДУМКИ ЧИТАЧІВ

Безкарність у центрі столиці: відомий журналіст заявив про побиття доньки та бездіяльність київської поліції

ФОТОРЕПОРТАЖ

Організаційний хаос та СЗЧ: як Тіч повернувся в стрій

НОВИНИ ІТ

Технологии
Загрузка...

Поминання патр. Кирила в УПЦ також існує у форматі Шредингера: в УПЦ його не поминають і водночас поминають
При цьому Предстоятель УПЦ митр. Онуфрій продовжує поминати патр. Кирила у диптиху, але, згідно з московською формулою, не згадує ані Вселенського Патріарха Варфоломія, ані Олександрійського Феодора, ані Елладського архиєп. Єроніма чи Кіпрського Георгія.

Митрополит УПЦ Онуфрій (Березовський) поруч із портретом очільника РПЦ Кирила (Гундяєва)

Церковні санкції Шредингера

Священноначалля УПЦ не лише досягло стану Церкви, де речі існують та не існують одночасно, а й традиційно демонструє орвеллівське двоєдумство – **«здатність одночасно триматися двох взаємовиключних переконань»**. Демонструє і справжні дива зору: бачать навіть тінь будь-яких рухів на віддалення від Москви та реагують на них миттєво й безкомпромісно, не шкодуючи заборон, слів і навіть проклять на адресу кліриків, українських політиків чи предстоятелів інших Церков. Водночас ці самі архиєреї роками не помічають «московського слона» в кімнаті — того, хто руйнує все навколо, грабує церкву та вбиває власних вірян, — так само, як не помічають і власних колег-колаборантів цього кровожерливого слона.

З одного боку, священноначалля УПЦ миттєво — в лічені години — забороняє власних кліриків за контакти з Константинополем та ПЦУ. З іншого боку, роками не помічає будь-яких проросійських та антиукраїнських дій своїх колег. Варто згадати, як у вересні 2018 року, щойно з’явилася інформація про майбутній візит екзархів (представників) Вселенського Патріарха, і ще до офіційного розриву з Константинополем, архиєреї УПЦ миттєво (за вказівками з Москви) забороняли своїм клірикам та навіть мирянам будь-які контакти з екзархами, навіть просте спілкування, позаяк перебування екзархів «не було узгоджено з Предстоятелем РПЦ Святішим Патріархом Кирилом».

Десятки архиєреїв УПЦ роками говорили про «гоніння на віру», «репресії проти вірян», звинувачуючи українську владу, при цьому не помічаючи ані агресії Росії, ані вбивств десятків тисяч вірян, ані руйнування півтисячі власних храмів та не знаходячи жодних слів осуду на адресу російської влади.

Згадаймо членів Синоду УПЦ. Ось митр. Антоній (Паканич), керуючий справами УПЦ, звинувачує українську владу у «відкритих гоніннях на церкву» та звертається: «Чи розуміють ці люди […], що поставили себе в один ряд із діячами кривавого безбожного тоталітаризму?». Ще більш радикально висловлюється інший член Синоду УПЦ, митр. Климент (Вечеря), голова Інформаційно-просвітницького відділу УПЦ, який погрожує українській владі вічним пеклом: «Коли вони борються з Церквою, то неминуче стають богоборцями – послідовниками сатани, місце якого у вічному пеклі». А ось інший член Синоду УПЦ, митр. Павел (Лебідь), намісник Києво-Печерської лаври, погрожує конкретно Президенту України та його родині: «Пане президенте! Кажу вам і вашій зграї, що наші сльози не впадуть на землю, вони впадуть вам на голову. <…> Господь не пробачить ані вам, ані вашій родині!». До них додаються і митр. Запорізький Лука (Коваленко), який називає Порошенка «сучасним гонителем Церкви» за його сприяння автокефалії, і митр. Почаївський Володимир (Мороз), намісник Почаївської Лаври: «Влада України повторює радянських гонителів на Церкву», і митр. Тульчинський Іонафан (Єлецьких): «Не думав, що доживу до повернення радянських переслідувань православної віри та Церкви в Україні».

Не відстає і митр. Черкаський Феодосій (Снігірьов): «В Україні тривають гоніння на Православну Церкву […]. У цій релігійній травлі беруть участь різні суспільні інститути, як державні, так і громадянські». А на п’ятому році війни звинувачує у геноциді владу України: «Без перебільшення можна сказати, що в Україні є всі ознаки геноциду за релігійною ознакою стосовно вірних УПЦ». Але масових убивств у Маріуполі, Бучі, Ірпені та Ізюмі й десятків тисяч убитих вірян від рук росіян цей український (?) єрарх не помітив і геноциду віруючих не побачив. Більше того, коли духовенство Черкаської єпархії просило митр. Феодосія висловити свою думку щодо влади Росії та засудити її агресію — він відмовився. Скільки ж із цих «правдорубів» помітили агресію Росії чи погрожували російській владі пеклом за розв’язання війни та вбивство десятків тисяч вірян? Жоден!

Варто згадати й кумедний флешмоб, коли архиєреї УПЦ восени 2018 року кинулися «більшовицькими темпами» приводити клір та віруючих до присяги на збереження єдності з Москвою. Іронія не лише в тому, що ініціатором цього флешмобу був митр. Іонафан (Єлецьких), який у 1991 році був заборонений у служінні саме «за наклеп і порушення єпископської присяги». І навіть не в тому, що подекуди ініціаторами ставали архиєреї – колишні депутати від Партії регіонів, ті, хто сам на хресті та Євангелії присягав: **«в політичних партіях, рухах і діях участі не брати»**. Іронія у тому, що формат цих присяг повторював формат референдуму за збереження СРСР 17 березня 1991 року, і, зрештою, повторив його долю.

Принаймні 32 з 53 керуючих архиєреїв УПЦ провели у себе в єпархіях цей флешмоб за єдність з Москвою, закликаючи «бути вірним аж до смерті». Зокрема, у Тульчинській, Вознесенській, Херсонській, Рівненській, Одеській, Балтській, Дніпропетровській, Кам’янській, Криворізькій, Запорізькій, Полтавській, Кіровоградській, Олександрійській, Харківській, Луганській, Сєвєродонецькій, Чернігівській, Ніжинській, Роменській. Але їхня швидкість та ентузіазм виявилися напрочуд вибірковими.

Жоден з цього загону «архиєреїв миттєвого реагування» не помітив і не засудив захоплення патр. Кирилом дев’яти єпархій УПЦ в Криму та на Донбасі в 2022 році і жодних флешмобів за церковну єдність не проводив. Майже ніхто з них не помітив і не засудив російську агресію навіть на п’ятому році широкомасштабної війни. У декого, наприклад, митр. Одеського Агафангела (Саввина), слова засудження з’явилися лише після влучання російських снарядів у кафедральний собор його єпархії. Митр. Тульчинський Сергій (Аніцой), наступник митр. Іонафана, навіть після загибелі рідного брата внаслідок ракетного удару в Сумах, не помітив агресії Росії і не зрозумів, хто саме запускав по Сумах бомби. А от митр. Луганський Пантелеймон (Поворознюк), митр. Ізюмський Єлисей (Іванов), чи митр. Роменський Іосиф (Масленіков) прямо виправдовували агресію Росії.

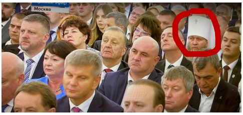

Митрополит Луганський та Алчевський УПЦ Пантелеймон (Поворознюк) взяв участь в оголошенні незаконної анексії Російською Федерацією Херсонської, Запорізької, Луганської і Донецької областей, Кремль, Москва, 30 вересня 2022 року
Джерело фото: скрін з відео з події

Єпархії та єпископи Шредингера

У такому ж «стані Шредингера» перебувають одразу 9 єпархій Церкви разом з архиєреями, що їх очолюють: Сімферопольська, Джанкойська, Феодосійська, Донецька, Горлівська, Луганська, Ровеньківська, Сєвєродонецька та Бердянська. Всі вони одночасно є єпархіями УПЦ та РПЦ. З одного боку, в УПЦ вважають ці єпархії частиною УПЦ без жодних «МП», повторюючи знову і знову, що «УПЦ об'єднує усю Україну». З іншого боку, керівники цих єпархій самі зреклися УПЦ та митр. Онуфрія, і вважають себе просто єпархіями РПЦ, без жодних «У». Священноначалля УПЦ цього не помічає, жодним чином не протестуючи проти їхньої анексії з боку РПЦ та не засуджуючи предстоятеля «іншої» недружньої Церкви, патр. Кирила. Всіх цих архиєреїв, включно з найбільшими церковними колаборантами, священноначалля УПЦ вважає не зрадниками та розкольниками, а своїми чинними архиєреями без жодних заборон, розриву євхаристичного спілкування чи будь-яких санкцій.

Митр. Ніжинський Климент (Вечеря) обурюється діями Патріарха Варфоломія, називаючи надання автокефалії «*анексією* території УПЦ», а от діями патр. Кирила не обурюється і жодної анексії в захопленні ним дев'яти єпархій УПЦ, з понад 1600 громадами та 23 монастирями не вбачає. Обурюється і митр. Запорізький Лука (Коваленко), звинувачуючи кліриків, які підтримали Патріарха Варфоломія: «Чи не ховаються за цим звичайний страх, малодушність і зрада? Чи будуть ваші молитви та подвиги, куплені такою ціною, до вподоби Богу? Ціна цієї зради — місце на Страшному суді поруч із Юдою та катами, які розіп'яли нашого Господа». А от до кліриків, які зріклися УПЦ та підтримали патр. Кирила, чомусь таких слів не звертає і жодної зради не вбачає.

Так само обурюється і Синод УПЦ, що зібрався після захоплення єпархій: «Слід назвати речі власними іменами: ініціатори і виконавці церковного рейдерства є відвертими духовними ворогами Української держави […]» (Гал. 6:7)». Але, знову ж таки, ці слова адресовані українській владі; у діях патр. Кирила жодного рейдерства члени Синоду УПЦ не бачать.

Варто згадати риторику на адресу Вселенського Патріарха Варфоломія: «Пан Архондоніс, який відпав від Православної Церкви і називає себе патріархом Варфоломієм […] це крадій та розбійник, людина, яку диявол уразив страшною хворобою — гординею і завдяки цьому зробив його своєю зброєю. […] З патріарха він перетворюється на апостола сатани та вірного підданого диявола!», — погрожує митр. Запорізький Лука (Коваленко). Але до патр. Кирила, що захопив не лише згадані дев'ять єпархій, а й навіть половину єпархії самого митр. Луки, подібних слів не чути, та й неможливо уявити. Натомість цей по-радянськи «безкомпромісний» архиєрей підкреслює: «Я поминаю Патріарха Кирила. До 24 лютого поминав його, і сьогодні теж поминав… Я сприймаю Патріарха Кирила як вертикаль церковної влади та церковної єдності».

Найбільш яскравим прикладом архиєрея у форматі Шредингера є митр. Лазар (Швець). Навесні 2014 року він радо допомагав окупантам у Криму. У липні 2017 року, в День військово-морського флоту РФ, цей член Синоду УПЦ(!) вчергове благословляв російський флот в анексованому Криму: «І сьогодні всі кораблі Чорноморського флоту благословенні тією десницею, яка прищепила променисту віру в Христа в нашому русскому мирі. Понад 300 років наш славетний флот здобуває перемоги під Андріївським прапором». Його колеги по Синоду УПЦ всього цього не помічають, роками намагаючись переконати всіх навколо, що «УПЦ і досі залишається єдиною силою, яка реально об'єднує всю Україну», а наступного 2018 року, підпис митр. Лазаря з'явився на синодальній постанові про заборону митр. Олександра (Драбинка) та митр. Симеона (Шостацького) «за грубе порушення присяги» на ранок після Об'єднавчого Собору.

Цікаво, що в УПЦ не помітили того, що їхній член Синоду вітає окупантів та анексію Криму, благословляє тих, хто вбиває українців, і молиться за перемогу російської армії… Не помітили й того, як він вийшов з УПЦ та перевів усю свою єпархію «в безпосереднє канонічне та адміністративне підпорядкування патріарху Московському та Синоду РПЦ» у червні 2022 року. Не помітили й санкцій, які запровадили проти нього в Україні в січні 2023 року. Навіть не помітили того, що патр. Кирил звільнив його, замінивши на митр. Тихона (Шевкунова) в 2023 році. Весь цей час митр. Лазар лишався членом Синоду УПЦ. В березні 2023 року його вивели з членів Синоду без жодних дорікань, просто «*у зв'язку з неможливістю брати участь у засіданнях Священного Синоду*». Більше того, в УПЦ митр. Лазаря вважали чинним керуючим Сімферопольською єпархією роками після звільнення аж до його смерті у січні 2026 року. Відтоді Сімферопольська єпархія УПЦ є одночасно вакантною (отже, необхідно терміново призначити керуючого, принаймні тимчасового) і зайнятою (отже, призначати нікого не можна).

Aleksei Pavlishak (TASS)

Митрополит Феодосійський і Керченський УПЦ Платон (Удовенко) освячує російську зенітну ракетну систему С-400 "Триумф". Феодосия, Крым. 14 січня 2017 року
Джерело фото: Радіо Свобода

Те саме і з митр. Феодосійським Платоном (Удовенко). У 2017 році цей архиєрей УПЦ благословляв військовослужбовців РФ та освячував ракетно-зенітні комплекси, з яких вбивають українців. У грудні 2022 року проти нього в Україні запровадили санкції. Він продовжив молитися за перемогу російського війська, хоча це йому не допомогло. У липні 2024 рішенням Синоду РПЦ його звільнили та замінили на єп. Іларіона (Карандєєва). Втім, в УПЦ митр. Платона «зберегли» й надалі вважають своїм чинним архиєреєм.

Іще красномовний штрих. Ані Предстоятель УПЦ, ані Синод УПЦ, жодного разу не назвав Крим окупованим. Можливо, вони його таким не вважають.

Колабораціонізм Шредингера

Священноначалля УПЦ запевняє, що рішуче засуджує будь-який колабораціонізм, але водночас не помічає жодного факту колабораціонізму, не засуджує колаборантів навіть з доведеною провиною та зізнанням винуватців. Натомість розслідування фактів колабораціонізму священноначалля УПЦ сприймає з «глибоким занепокоєнням», і подає його як чергові переслідування Церкви та гоніння на віру з боку української влади. Це сприйняття є діагностично значущим: архієреї, щирі у своїй українській позиції, мали б радіти та допомагати очищенню Церкви від токсичних колег, які спотворюють її імідж і провокують суспільство. Єдиним із єпископату УПЦ, хто чесно визнав факти колабораціонізму священнослужителів УПЦ є арх. Білогородський Сильвестр (Стойчев): «Потрібно відверто визнати, що факти такої колаборації, на жаль, мали місце».

Цікаво, що 23 листопада 2022 року, вже після резонансних викриттів архієреїв-колаборантів, Синод УПЦ випустив черговий майстер-клас ігнорування реальності – заяву, в якій назвав звинувачення у колабораціонізмі священнослужителів УПЦ «штучними», а відкриття проваджень «необґрунтованими», а своїх священнослужителів на окупованих територіях – «справжніми героями». Що ж, «героїв», як ми вже побачили, було чимало.

За даними СБУ станом на листопад 2025 року від початку повномасштабного російського вторгнення було розпочато 208 кримінальних проваджень щодо антиукраїнської діяльності священнослужителів УПЦ (зокрема 27 архієреїв). 78 фігурантів отримали підозри, а 40 священнослужителів засуджено до позбавлення волі (зокрема, 4 архієреї). При цьому чи не єдиний випадок заборони священнослужителя УПЦ з боку священноначалля УПЦ за саме проросійську діяльність – це прот. Георгій Гладиш, клірик Криворізької єпархії, який отримав заборону від митр. Криворізького Єфрема (Кицая) «за діяльність, не сумісну з пастирським служінням, пропаганду "русского миру", проросійську агітацію, а також за порушення Постанов Собору УПЦ від 27 травня 2022 року».

Митрополит Ізюмський і Куп'янський УПЦ Єлисей (Іванов) благословляє очільника окупаційної адміністрації Віталія Ганчева, Купянськ, 22 червня 2022 року
Джерело фото: Релігійна правда

Втім, більшість архієреїв УПЦ воліє ігнорувати навіть найбільш кричущі факти і жодної несумісності з пастирським служінням не вбачає. Ось, наприклад, член Синоду УПЦ, голова Інформаційно-просвітницького відділу УПЦ, митр. Климент (Вечеря) заявляє: «Церква категорично засуджує будь-які прояви колабораціонізму». Здавалося б, чудово! Але коли його запитали, чому ж не чути таких засуджень з боку священноначалля УПЦ і як саме втілюється для сімох конкретних священнослужителів УПЦ, засуджених за колабораціонізм, митр. Климент відповів закликом до примирення та покаяння. Коли ж митр. Климента запитали про митр. Луганського Пантелеймона (Поворознюка) та інших кліриків УПЦ, які освячували своєю присутністю церемонію анексії української території в Кремлі 30 вересня 2022 року, він відповів, що «лише правоохоронні органи визначають, чи є це злочином, чи ні». Сам голова Інформаційно-просвітницького відділу УПЦ відповіді на це «складне» питання не знав. До речі, незважаючи на санкції РНБО, запроваджені 11 грудня 2022, та звинувачувальний вирок суду 18 червня 2025 року, митр. Пантелеймон і надалі залишається не лише чинним архієреєм УПЦ, а й головою Синодального відділу УПЦ у справах сім'ї.

І знову ж таки, цей підхід контрастує з миттєвими реакціями в УПЦ на співслужіння «не з тими» чи перехід «не туди». Тоді раптом зникають «складність та неоднозначність»: для заборон не потрібні ані час, ані церковний судовий процес; заборони з прокляттями публікуються за лічені години. 16 березня 2022 о. Роман Личак із парафією заявив про перехід до ПЦУ, а вже наступного ранку, 17 березня, не забарилася заборона з прокляттями з боку митр. Черкаського Феодосія (Снігірьова): «*Краще б тобі, Юдо, зраднику, й не народжуватися на цьому світі*».

24 вересня 2023 року архим. Гавриїл (Анисимов) та прот. Олександр (Колб) співслужили Літургію з екзархом Вселенського Патріарха єп. Команським Михаїлом. За декілька днів їх обох заборонили у служінні та позбавили «права причастя Святих Христових Таїн до повного розкаяння» їхні архієреї: митр. Київський Онуфрій (Березовський) та митр. Луцький Нафанаїл (Крикота) відповідно. Сам о. Гавриїл іронічно відреагував на покарання, назвавши таку заборону від УПЦ «відзнакою» на тлі мовчання керівництва УПЦ щодо анексії кримських єпархій.

Митрополит Симферопольський і Кримський УПЦ Лазар (Швець), постійний член Синоду УПЦ, благословляє моряків ЧФ РФ на параді в День ВМФ Росії. Севастополь, 30 липня 2017 року
Джерело фото: російські медіа

Насправді, навіть у найбільш кричущих випадках, коли є публічні факти колабораціонізму чи підтримки агресора, коли власні священнослужителі переходять на бік ворога, уводячи за собою людей чи цілі єпархії, а провина кліриків УПЦ доведена в судовому порядку, навіть у таких випадках не можна знайти жодних формулювань про «грубе порушення присяги» чи «клятвопорушення», заборон у священнослужінні чи причасті. Наприклад, прот. Микола Закроєць та прот. Олександр Бойко, клірики Конотопської єпархії, радо вітали окупантів на Сумщині, співпрацювали з ФСБ, передавали інформацію про українських військових. Обидва визнали свою провину, були засуджені за колабораціонізм та державну зраду, втім, жодних причин для заборони цих кліриків у служінні священноначалля УПЦ не знайшло.

Як не знайшло жодної несумісності з пастирським служінням. Раніше згаданий секретар Кіровоградської єпархії, прот. Роман Кондратик, який поширював російські пропагандистські матеріали, також визнав свою провину і був засуджений навіть із забороною обіймати керівні посади в релігійних організаціях. Але він продовжує служіння на посаді секретаря Кіровоградської єпархії без жодних дорікань з боку церковної влади. До речі, його співучасник у злочинах, митр. Кіровоградський Іоасаф (Губень), який також визнав провину і був засуджений, продовжує своє служіння як вікарій Київської митрополії.

Священноначалля УПЦ воліє зберігати навіть найактивніших колаборантів, не помічаючи фактів їхньої колаборації.
Коли ж випадки геть резонансні – відправляє просто на спокій без жодних доган, як це сталося з митр. Роменським Іосифом (Масленніковим). Навесні 2022 року він вітав окупантів, благословляв російських військовослужбовців, згодом втік до Москви, у вересні був присутнім в Кремлі під час згаданого раніше проголошення Путіним «приєднання» окупованих частин Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей до РФ, при цьому залишаючись архієреєм УПЦ аж до кінця листопада 2022 року, коли Синод УПЦ його – ні-ні, не заборонив! – просто відправив на спокій.

Митр. Ізюмський Єлисей (Іванов) також вітав окупантів, закликав священників та вірян підтримати окупаційну владу в червні 2022 року, зізнавався: «Україна для мене померла ще в 2014 році», благословляв окупантів та російських військових на війну проти України: «Не бійтеся… смерті, йдіть сміливо виконувати свій благочестивий обов’язок. Будьте впевнені у своїх помислах і цілях». І знову жодних заборон від УПЦ. Його тихо відправили навіть не за штат, а на спокій лише в кінці листопада 2022 року. Отже, священноначалля УПЦ і досі вважає цих двох архієреями УПЦ – на спокої, без жодних заборон чи доган.

Чи не рекордним «непомічанням» реальності можна вважати приклад з митр. Тульчинським Іонафаном (Єлецьких). З початком повномасштабного вторгнення в лютому 2022 року він щиро чекав на російських «освободителей», про що було добре відомо не лише його оточенню, а й у митрополії УПЦ. У жовтні 2022 року під час обшуку у нього знайшли матеріали на підтримку Росії та російських військових. У листопаді 2022 йому повідомили про підозру. У грудні 2022 призупинили українське громадянство. У серпні 2023 року суд визнав його винним у виправдовуванні збройної агресії РФ проти України та глорифікації її учасників і засудив до 5 років позбавлення волі. 22 червня 2024 року його обміняли на кількох українських військовополонених. І він, вже будучи засудженим і перебуваючи в Росії, все ще залишався чинним керуючим Тульчинською єпархією УПЦ. Звільнили його на спокій лише 23 жовтня 2024 року.

Реакція ж священноначалля УПЦ на антиукраїнські дії архиєреїв справді вражає і діагностично контрастує з миттєвими реакціями на будь-які рухи від Москви. Втім, системність таких прикладів змушує засумніватися: чи насправді все відбувається через те, що священноначалля УПЦ просто не знає, чи, навпаки, — саме через те, що добре знає й погоджується. Приклад єпископа Бахчисарайського Каллиніка (Чернишева) показує, яких «героїв» насправді цінує священноначалля УПЦ. Навесні 2014 року тоді ще єромонах Каллинік активно підтримував російські військові сили в Криму та місцеві загони так званої «самооборони Криму», за що згодом отримав нагороду від так званого «народного ополчення». «Сьогодні ми дякуємо Богу, що в нашій Батьківщині є люди, які мали мужність показати свою волю і свободу. Саме вам, воїнам, ми вдячні за вашу активну громадянську позицію!», – звертався він до окупантів.

Чи була реакція від священноначалля УПЦ? Так! 8 грудня 2019 року, в Миколаївському кафедральному соборі м. Ніжина, його рукоположили на єпископа Бахчисарайського. Хіротонію очолив Предстоятель УПЦ митр. Онуфрій, а разом із ним брали участь усі ті ж раніше згадані члени Синоду УПЦ, митр. Павел (Лебідь), митр. Антоній (Паканич) та митр. Климент (Вечеря). Звісно, і після повномасштабного вторгнення Каллинік продовжить підтримувати окупантів і дякувати їм. У грудні 2022 року проти нього запровадили санкції РНБО. Але в УПЦ він і надалі є «своїм». Втім не слід дивуватися, зрада України з боку священнослужителів УПЦ має давню історію, яку свого часу дослідила Тетяна Деркач в книзі «Московський патріархат в Україні: анатомія зради».

Митрополит Одеський і Імаїльський Агфангел УПЦ (Саввин) та митрополит Балтський і Ананьївський Олексій (Гроха) як представники Партії регіонів

Синод Шредингера

Для розуміння процесів в УПЦ необхідно подивитися на керманичів Церкви, склад Синоду УПЦ та їхню реакцію в перший рік повномасштабного вторгнення — із зруйнованими містами, геноцидами та десятками тисяч убитих. Нагадаємо, станом на 24 лютого 2022 року, окрім Предстоятеля УПЦ, митр. Онуфрія (Березовського), який головує в Синоді, до постійних членів Синоду входило 8 архієреїв: митр. Одеський Агафангел (Саввин), митр. Сімферопольський Лазар (Швець), митр. Хустський Марк (Петровцій), митр. Донецький Іларіон (Шукало), митр. Кам’янець-Подільський Феодор (Гаюн), митр. Вишгородський Павел (Лебідь), митр. Чернівецький Мелетій (Єгоренко) та митр. Антоній (Паканич).

Більшість членів Синоду відома своєю багаторічною активною промосковською позицією та традиційною підтримкою проросійських політичних сил. Для прикладу, можна згадати і про традиційні вітання митр. Агафангела, старішого члена Синоду УПЦ, на адресу Путіна: «Наші молитви були почуті Богом і прийняті Ним. У день Торжества Православ’я, відбулося торжество Божої праведності, в якому “милосердя і правда зустрілися, правда і мир поцілувалися” (Пс. 84, 11). […] Завдяки Вашій ініціативі створено ефективні інструменти для реінтеграції братніх народів. Віримо, що з притаманною Вам твердістю і неухильною рішучістю, базованою на палкій вірі в Бога, Ви послідовно довершите і нове благе починання, також ініційоване Вами – побудову Євразійського Союзу, оновленої форми єдності наших народів». Можна згадати і те, як митр. Павел сакралізував Януковича, порівнюючи його з Христом та обіцяючи йому допомогу УПЦ: «Сьогодні ви несете важкий хрест, і Церква з вами сьогодні до кінця, подібно до того, як Симон Киринейський допомагав нести Хрест Христу на Голгофу».

Зустріч членів Синоду УПЦ з Путіним, 27 червня 2013 року: митр. Одеський Агафангел (Саввин), митр. Симферопольський Лазар (Швець), митр. Київський Онуфрій (Березовський), митр. Донецький Іларіон (Шукало)
Цілком закономірно старання керманичів УПЦ були оцінені Москвою: п'ять членів Синоду УПЦ отримали від Путіна Орден Дружби саме за зміцнення зв'язків з Росією: митр. Онуфрій, митр. Агафангел, митр. Павел, митр. Антоній, та митр. Іларіон. Жоден з них орден не повернув, на відміну від свого Тернопільського колеги митр. Сергія (Генсицького). Принаймні п'ять членів Синоду УПЦ мали російські паспорти: митр. Онуфрій, митр. Марк, митр. Лазар, митр. Мелетій та митр. Антоній. Двоє – митр. Онуфрій та митр. Антоній – запам'ятались ігноруванням захисників України, коли 8 травня 2015 року у Верховній Раді демонстративно не встали під час вшанування Героїв України, що боронили країну від російського агресора.

Двоє членів Синоду УПЦ активно підтримали російські війська та раділи окупації: «Вже сьогодні Херсон благовіствуй радость велію, там уже і прапори російські скрізь… Люди довольні», – радів митр. Павел та пояснював, що «Путін нічого поганого мені не зробив». А митр. Лазар молився за перемогу російської армії та збирав кошти на її потреби. Більшість членів Синоду УПЦ місяцями та роками взагалі не помічатиме вторгнення Росії. І лише двоє помітять агресію Росії та засудять її: митр. Онуфрій та митр. Феодор, причому митр. Феодор – не від себе особисто, а у спільному зверненні керівників єпархій УПЦ та ПЦУ на Хмельниччині.

24 лютого 2022, в перший день повномасштабного вторгнення Росії, митр. Онуфрій закликав до захисту України та звернувся до Путіна «негайно припинити братовбивчу війну». Проте вже 28 лютого цей заклик був фактично дезавуйований зверненням Синоду УПЦ за підписом того ж митр.

Онуфрія, в якому вже зник винуватець та проводилася теза про «дві сторони протистояння»: «звертаємось до Президента України Володимира Олександровича Зеленського та Президента Російської Федерації Володимира Володимировича Путіна» (причому, згідно з правилами риторики, перший адресат має більшу відповідальність, ніж другий);«гріху збройного протистояння двох наших братніх народів» (тобто немає нападника та жертви, агресії та захисту — просто «протистояння»). Хоча немає і не може бути ніякої «другої сторони», коли одна сторона вбиває іншу. Коли одна сторона стирає з лиця землі міста, ґвалтує та вбиває людей, дітей, не гребуючи жодними засобами.

12 травня 2022 року, після вбивств десятків тисяч українців та руйнувань цілих міст від рук росіян, Синод УПЦ іде ще далі, намагаючись у своєму зверненні перекласти відповідальність за початок вторгнення на владу України та ПЦУ: «Переконані, що саме така діяльність попередньої влади та "ПЦУ" і стала одним з приводів військового вторгнення в Україну». Слід зазначити, що у священноначалля УПЦ були й інші версії винуватців війни.

Так, член Синоду митр. Павел (Лебідь) звинувачував американців та Папу Римського: «Оці придурки, які там в Америці […] зброю пхають. […] Чого ж ви Папу не осуждаєте, який явно воює на стороні агресора, на стороні фашистів?». А ось їхній колега, митр. Лука (Коваленко) звинувачував у розпалюванні війни… уніатів: «Уніатство і пов'язана з ним політична ідеологія […] робить все можливе для того, щоб кровопролиття на нашій землі не припинялося». Хоча в іншому інтерв'ю він вже розповідав, що існування геїв стало причиною війни.

Синод УПЦ взагалі ніколи не шкодував слів і енергії на звинувачення влади України, наприклад, в «підривній та диверсійній діяльності», «в «акті національного самогубства». Роками говорили і продовжують говорити про «безпрецедентні гоніння на Церкву та віру» (митр. Агафангел, митр. Павел, митр. Антоній), «боротьбу проти Христа» (митр. Онуфрій), «боротьбу з Богом» (митр. Лонгін) та «вбивство душ» (митр. Лука), звинувачуючи українську владу в десятках звернень та скарг до міжнародних організацій, зокрема: ОБСЄ, ООН, Місії ООН з прав людини, Конгресу США, Держдепу США, ЄС, Помісних Церков. Втім, жодного звернення від УПЦ щодо вбивства десятків тисяч вірян і руйнування сотень храмів росіянами немає. Як не надходило жодного звернення із спростуванням російських церковних наративів. Тоді вся енергія керівництва УПЦ зникає і раптом з'ясовується, що «Церква – поза політикою!» і «справа Церкви молитися».

Синод УПЦ взагалі ніколи не шкодував слів і енергії на звинувачення влади України
У своєму зверненні у 2025 році митр. Онуфрій констатував: «На жаль, після початку повномасштабного вторгнення Московський патріарх Кирил повністю став на бік російського політичного керівництва, послідовно виправдовуючи військову агресію проти України». Втім, найбільш жорсткі слова, які знайшов Синод УПЦ за п'ять років війни, на адресу патр.

Кирила – голови Рейхцеркви, який благословляє російські війська на вбивство українців – були озвучені на Соборі 27 травня 2022 року, тобто вже після згаданих геноцидів: «Висловлюємо незгоду з позицією Патріарха Московського і всієї Русі Кирила щодо війни в Україні». Не категоричне засудження! Ні! Лише «незгоду». Це якби в жовтні 1941 року Синод висловив незгоду з тим, хто благословляє німецькі війська. Так само, слів із засудженням на адресу Путіна чи патр. Кирила Синод УПЦ чи Предстоятель УПЦ жодного разу не озвучили.

Предстоятель УПЦ не побачив винуватців геноциду в Бучі – просто «ті, хто вчинив це насильство». Не помітив навіть рекордних російських атак на власне кафедральне місто, включно з ударами по Києво-Печерській лаврі. Саме це часте мовчання та зазвичай неназивання винуватців змушуватимуть кліриків УПЦ посилатися чи не на єдиний за ці роки текст свого Предстоятеля як «доказ» засудження їм самим та УПЦ загалом агресії Росії та її злочинів.

Намагаючись виправдати мовчання митр. Онуфрія, хтось зазначив: «Мовчання Блаженнішого голосніше за будь-які слова і заяви». І з цим важко не погодитися. Так, це мовчання Предстоятеля та священноначалля УПЦ, як і їхня реакція на поведінку власних кліриків, говорить промовисто.

Не дивно, що з 52 керуючих єпархіями за перший рік повномасштабного вторгнення прямо засудили агресію Росії чи підтримали ЗСУ менше ніж 10. Насправді більшість архієреїв УПЦ воліє не виражати власну точку зору, надаючи перевагу просто «молитві за мир», допомозі нужденним та висловлюванням «за все добре й проти всього поганого», уникаючи оцінки агресії Росії навіть на п'ятий рік повномасштабної війни. Можливі причини такого мовчання розкриває митр. Черкаський Феодосій. Коли навесні 2022 року священники просили його засудити агресію Росії, він відповів: «А раптом Путін переможе?». Ймовірно, дехто з його колег очікує чи досі сподівається на це.

У попередньому дописі ми згадували факти та слова тих архипастирів УПЦ, які засудили агресію РФ і підтримали захисників України, на чиїх плечах тримається літера «У» в абревіатурі «УПЦ». У цьому ж дописі згадаємо тих архієреїв УПЦ (з титулами на момент описаних подій), які виправдовували агресію РФ, допомагали словами і ділом нищити Україну та вбивати українців, за що отримали подяку від російської влади і які старанно викреслювали літеру «У» в назві УПЦ. Згадаємо також і реакцію на ці дії від священноначалля Церкви, яка називає себе Українською.

І нехай читачі самі зроблять висновки про єдність Церкви, про те, наскільки вона Українська, і чи насправді УПЦ реально об'єднує всю Україну й є Церквою українського народу. Зазначимо лише, що жоден із перелічених архієреїв не був ані заборонений у служінні, ані відправлений за штат. Усі вони вважаються архієреями Української (?) Православної Церкви, дехто – на спокої, а більшість – діючими, дехто й надалі залишається членом Синоду УПЦ.

* * *

Архиєреї УПЦ, які підтримали Росію або російські наративи

Якщо ж світло, яке в тобі, є темрявою,
то яка велика тоді темрява

(Мт. 6:23)

Mikhail Klimentyev (TASS)

Митрополит Вишгородський і Чорнобильський Павел (Лебідь), постійний член Синоду УПЦ, намісник Києво-Печерської Лаври отримує орден Дружби від Путіна
Джерело фото: Радіо Свобода

Митрополит Вишгородський і Чорнобильський ПАВЕЛ (Лебідь)***, постійний член Синоду УПЦ, Намісник Києво-Печерської Лаври, голова Синодальної комісії УПЦ у справах монастирів***

- «Крим ніколи не був українським, там ніколи не було України… Це винна Україна, що Росія забрала Крим» 09.01.2018.
- «Вже сьогодні Херсон благовіствуй радость велію, там уже і прапори російські скрізь… Люди довольні» 09.03.2022.
- «Оці придурки, які там в Америці, — маразмат один і другий. «Ми молимся за мир в Україні» — і тут же зброю пхає. Осуждають патріарха — чого ж ви Папу не осуждаєте, який явно воює на стороні агресора, на стороні фашистів… Поставляють сюди зброю, поставляють бандитів проти свого народу. Вони ж це, мабуть, і зробили, щоби вибити східну та середню Україну. 01.03.2022.
- «Вся ця бандерівщина там процвітатиме. Там поки не влуплять її, не знаю хто, але, прости Господи…» 01.03.2022.
- «Америка б'ється з Росією до останнього українця… Ще небагато залишилося» 16.03.2022.
- «Лупанули по тих лабораторіях американських в Києві і Одесі, щоб аж від них пил розлетівся… Знищують Україну повністю. Ну, ці б'ють по повній, а ці ж провокують» 01.06.2022.
- «Росія ж не напала, коли почалася війна в Донецьку і Луганську. Самі між собою воювали» 31.03.2022.

Реакція держави: 01.12.2022 – санкції РНБО; 01.04.2023 – оголошена підозра, домашній арешт; 13.07.2023 – друга підозра; 14.07.2023 – взятий під варту; 20.10.2023 – обвинувальний акт передано до суду.

Реакція УПЦ: 16.07.2023 – звернення митр. Онуфрія на підтримку.

Митрополит Сімферопольський і Кримський ЛАЗАР (Швець), *постійний член Синоду УПЦ (до 20.03.2023)*

- З 2014 року підтримував збройну агресію Росії проти України та окупацію її територій. Сприяв встановленню російської влади в Криму, використовував своє становище для здійснення пропагандистської роботи серед вірян, а також підтримував збройні сили РФ. 2014.
- У липні 2017 року, в День військово-морського флоту РФ разом із командуванням російського флоту взяв участь у параді кораблів і благословив Чорноморський флот РФ в анексованому Севастополі: «Сьогодні всі кораблі Чорноморського флоту благословенні тієї правицею, яка насадила віру Христову в нашому "русском мире"». Липень 2017.
- У липні 2018 року, в День військово-морського флоту РФ, благословив окупаційні війська: «Сердечно вітаю вас з Днем флоту нашої Вітчизни. Завдяки мужності і хоробрості багатьох поколінь військових моряків, наша Батьківщина стала славою великої морської держави. […] Приємно, що сьогодні відроджуються духовні традиції флоту. Сьогодні я хотів би щиро побажати вам міцного здоров'я. Нехай Боже благословення буде з усіма вами». 29 липня 2018.
- Після початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну Лазар молився за перемогу російської армії і допомагав збирати кошти на її потреби. 2022.

Реакція держави: 01.12.2022 – санкції РНБО (№820/2022);

Реакція УПЦ: 20.03.2023 – виведений зі складу постійних членів Синоду УПЦ.

Єпископ УПЦ МП Гедеон (праворуч) та митрополит Онуфрій
Джерело фото: pravlife.org

Єпископ Макарівський ГЕДЕОН (Харон), *вікарій Київської митрополії (на спокої з 20.03.2023), Намісник Десятинного чоловічого монастиря (до 20.03.2023)*

- «На Україні розкол, ведеться громадянська війна – люди гинуть із двох сторін, православні люди, російський народ. Ми не поділяємо росіян, українців, це все не братні народи, як багато хто вважає, це один народ. Один народ! Тож прошу ваших святих молитов за нашу велику батьківщину. Велику Батьківщину нашу». 01.08.2018.
- 6 січня 2023 року молився «за російське воїнство і мир». 06.01.2023.
- «Росія, Україна, Білорусь – одна велика Русь. Ці слова в наш час дуже актуальні. Багато хто вважає, що Росія – це одна держава, Україна – інша держава, це не так! Це одна Велика Русь для кожного з нас, хто народився в Радянському Союзі і зроблені ми в СРСР. Для мене Москва була, є і буде столицею великої нашої Батьківщини, якій ми присягали з дитинства. Я повернувся як архієрей УПЦ Московського Патріархату, але для мене це Російська Православна Церква, просто Київська метрополія». 01.08.2023.
- «Незважаючи на чвари, які сьогодні відбуваються на Україні, ми віримо, що одного разу все повернеться на свої кола, бо Росія, Україна, Білорусь – це одна велика свята Русь. Ми керуємося цими великими словами». 19.01.2024.
- «Сьогодні триває спеціальна військова операція. Дуже важливо, щоб духовенство брало у цьому участь. І не тільки приїхати, послужити та поїхати. Необхідно брати участь духовно та фізично! Слово Христове поширюватиметься з величезною силою». 25.07.2025.

Реакція держави: 21.06.2018 – скасування громадянства; 18.02.2019 – заборона в'їзду в Україну з мотивів національної безпеки.

Реакція УПЦ: 18.06.2018 – рукоположений на єпископа Макарівського. 20.03.2023 – звільнений на спокій «за станом здоров'я».

Підсудний Арсеній (Яковенко)

Митрополит Святогірський АРСЕНІЙ (Яковенко), *вікарій Київської митрополії,* намісник Свято-Успенської Святогірської лаври

- Звинувачував українську владу в початку війни на Донбасі: «За вказівкою Турчинова сюди прийшли війська і почали бомбити Слов'янськ… А розпочався [конфлікт] зі Слов'янська, з волі Турчинова, влітку 2014 року». 21.11.2018.
- Щодо окупованого Криму: «Чий Крим, нехай вирішує народ Криму, у нього й питайте». 21.11.2018.
- «Ми хочемо… бути в складі Російської Православної Церкви, очолюваної патріархом Кирилом». 17.03.2019.
- Під час публічних виступів заперечував збройну агресію РФ і звинувачував Збройні Сили України у загибелі священнослужителів й монахинь, а також у знищенні храмових споруд. 2022–2023.
- Після обстрілу Святогірської лаври стверджував, що вогонь вівся «з того боку Донця», тобто з території, контрольованої Україною, та наводив приблизну дальність пострілу 500–900 метрів. 12.10.2023.
- Під час проповіді публічно назвав вірянам точні адреси блокпостів ЗСУ в Краматорському районі Донецької області. Вересень 2023.

Реакція держави: 24.04.2024 – затриманий СБУ, одержав підозру; 28.10.2025 – нова підозра.

Реакція УПЦ: 15.04.2026 – удостоєний права носіння другої панагії.

Митрополит Тульчинський і Брацлавський ІОНАФАН (Єлецьких), (на спокої з 23.10.2024)

- З січня 2022 року опублікував на сайті єпархії статтю «С відкритим шоломом…», у якій, зокрема, відстоював російську юрисдикцію над східними й південними єпархіями України. 03.01.2022.

- «Пришли освободители» лютий-червень 2022
- Поширення пропагандистських листівок, у яких заперечувався суверенітет України: «Донбасс — Россия», «Власти России призыв для вас»; на сайті єпархії розмістив статтю з фразами «бандерівська влада» і «Малороссия» лютий-червень 2022.
- До патр. Кирила: «Патріарх – символ усієї Руської Церкви. Не зганьбити Ваше ім'я було моїм завданням, і це додавало мені сил у боротьбі зі злом». 25.06.2025.
- На зустрічі військового духовенства, представників Міноборони РФ, Росгвардії та інших силових структур «поділився свідченнями про своє сповідницьке служіння», закликав до молитовної підтримки керівництва РФ та заявив: «Важливе в Україні залежало і залежить від двох осіб: це президент Росії… і святіший патріарх Кирил… тому слава нашим героям: президенту Росії Володимиру Володимировичу Путіну та патріарху Кирилу».30.01.2026.

Реакція держави: 28.12.2022 – призупинене українське громадянство; 07.08.2023 – визнаний винним, призначено п'ять років позбавлення волі з конфіскацією майна. 18.06.2024 – апеляційний суд залишив вирок без змін. 22.06.2024 – переданий російській стороні в межах обміну.

Реакція УПЦ: 23.10.2024 – звільнений на спокій.

Митрополит Лука
РИА НОВОСТИ

Митрополит Лука (Коваленко) авторитет для фсб
Джерело фото: Українська правда
Митрополит Запорізький і Мелітопольський ЛУКА (Коваленко), голова Синодального відділу у справах пастирської опіки козацтва та духовно-фізичного виховання молоді

- Звинувачував УГКЦ та пов'язану з нею політичну ідеологію у розпалюванні війни та продовженні кровопролиття: «Уніатство і пов'язана з ним політична ідеологія є тими основами, на яких відбувається розпалювання військового конфлікту, сіється ненависть між людьми, обслуговуються амбіції т.зв. "Партії війни", яка робить все можливе для того, щоб кровопролиття на нашій землі не припинялося» 21.04.2021.
- Звинувачував США у розв'язанні війни та поширював твердження про американські біолабораторії в Україні: «Усім уже давно зрозуміло, що Україна перебуває під повним зовнішнім управлінням. Мета цього політичного впливу також ні для кого не є таємницею. Америка воює з Росією руками громадян України. […] Їм потрібні наші землі, природні ресурси, а також обмежена кількість рабів, які б на них працювали. Власне, Америка робить у нашій країні те саме, що планував робити й Гітлер після захоплення наших земель. Вони вирішили перетворити всю нашу країну на такий табір із злиденним, голодним, озлобленим населенням, яке за все це ненавидить тих, кого їм навіюють ненавидіти ЗМІ. Господарям потрібні раби, але в обмеженій кількості. У фашистів для скорочення чисельності населення були газові камери. Американцям достатньо було на території України побудувати п'ятнадцять біологічних лабораторій, діяльність яких курує Міністерство оборони США» 06.05.2021.
- Після початку повномасштабного вторгнення пов'язував російські бомбардування українських міст із підтримкою ЛГБТ в Україні: «ЛГБТ — це була одна, можливо, остання крапля, після якої чаша гніву Божого на нас вилилася…». На пряме запитання BBC, чи була ЛГБТ-спільнота однією з причин війни, відповів: «Так. Однозначно. Це одна з причин. Але не маловажна». 04.04.2022.
- У 2023 році, коментуючи дії української влади щодо УПЦ, заявляв: «Зараз Україною керує ворог роду людського» 03.2023.

Реакція держави: 11.12.2022 – санкції РНБО; 01.05.2024 – підозра СБУ.

Реакція УПЦ: відсутня.

Митрополит Кіровоградський і Новомиргородський ІОАСАФ (Губень)

- 6 жовтня 2017 року в Москві взяв участь у Синоді РПЦ, який направив вітання Путіну: «Ми раді свідчити, що протягом багатьох років Ви, зберігаючи вірність покликанню […] чималі зусилля докладаєте до того, щоб забезпечити гідний рівень життя співгромадян та соціально-економічний розвиток держави. Вагомим ваш внесок є у боротьбу з тероризмом, у утвердження ідеалів справедливості, миру та злагоди між країнами». 06.10.2017.
- До патр. Кирила: «Прийміть мої слова синівської вдячності, а також найтепліші привітання та побажання міцного здоров'я, миру, благополуччя та радості, виконання намічених трудів на благо нашої Святої Матері-Церкви та улюбленої Вітчизни – Святої Русі». 22.05.2022.

Реакція держави: 11.05.2023 – визнаний винним, три роки позбавлення волі з дворічним іспитовим строком.

Реакція УПЦ: 23.11.2022 – звільнений від керування Кіровоградською єпархією за власним проханням через стан здоров'я та призначений митрополитом Васильківським, вікарієм Київської митрополії.

Архієпископ Волноваський Амвросій АМВРОСІЙ (Скобіола), вікарій Донецької єпархії.

- «У день Різдва Христового українські сатаністи знову обстріляли Ніколо-Васулівський монастир…». 07.01.2023.
- «В Україні панує біснування. Це лише початок. Я думаю, далі буде ще більше. Вони на цьому не зупиняться». 09.01.2023.

Реакція держави: 07.01.2023 – припинено громадянство України.

Реакція УПЦ: відсутня.

Єпископ Новоазовський УПЦ Варсонофій (Винниченко), вікарій Донецької єпархії, взяв участь у святкуванні так званого "Дня республіки" у Донецьку. 12 травня 2015 року

Архиєпископ Новоазовський ВАРСОНОФІЙ (Винниченко), вікарій Донецької єпархії.

- «Я благословляю бійців ополчення на захист своєї Батьківщини. Вважаю це благочестивою справою». 29.09.2014.
- Брав участь разом із керівництвом так званої «ДНР» у святкуванні «Дня республіки» в Донецьку. 11.05.2015.
- «Ми стикаємося […] з такою сатанинською злобою з українського боку. […] Це геноцид російського народу. Твердиня нашої Святої Русі – це Російська Православна Церква. Ні снаряди, ніякі армії не можуть перемогти Русь, тому що з нами Бог. Війна йде не за нас, а за кожного з вас, тому що якщо ми не переможемо — нас не буде. Ось це запам'ятайте». 02.08.2023.

Реакція держави: 28.12.2022 – припинено громадянство України.

Реакція УПЦ: 17.08.2022 – возведений в сан архиєпископа.

Архієпископ Костянтинівський ПАЇСІЙ (Шинкарьов), *вікарій Горлівської єпархії*

- Співпрацював з окупаційною російською адміністрацією Горлівки; освячував приміщення так званої «міліції ДНР». На фото із заходу — прапор так званої «ДНР» та портрет Олександра Захарченка. 2018.

Реакція держави: 01.12.2022 – санкції РНБО.

Реакція УПЦ: 13.06.2021 – рукоположений на єпископа Костянтинівського, вікарія Горлівської єпархії. 13.11.2022 – зведений в сан архієпископа. 25.09.2023 – призначений вікарієм Київської митрополії зі збереженням титулу «Костянтинівський».

Хіротонія архімандрита Паїсія (Шинкарьова) на єпископа Костянтинівського УПЦ, вікарія Горлівської єпархії УПЦ, 13 червня 2021 року

Митрополит Луганський і Алчевський ПАНТЕЛЕЙМОН (Поворознюк), *голова Синодального відділу УПЦ у справах сім'ї*

- Був присутній у Георгіївській залі Кремля під час проголошення Путіним «приєднання» окупованих частин Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей до РФ. Вересень 2022.
- Про російських військових: «Сьогодні на передовій наші бійці дають такі ж обітниці, як давали солдати Великої Вітчизняної війни […] ті, хто виконує сьогодні присягу вірності Батьківщині на передовій […] І воїн, і монах з віку у вік жертвують своїм життям заради великих цілей». 24.02.2025.

Реакція держави: 11.12.2022 – санкції РНБО; 18.06.2025 – заочний вирок (11 років позбавлення волі, конфіскація майна).

Реакція УПЦ: відсутня.

Архиєпископ Ровеньківський і Свердловський АРКАДІЙ (Таранов)

- «Референдум відбувся, і 30 вересня 2022 року ЛНР стала суб'єктом Російської Федерації». 20.02.2024.
- «В минулому 2022 році відбулися події, важливість яких важко переоцінити: Луганська Народна Республіка стала суб'єктом Російської Федерації, а Ровеньківська єпархія увійшла під безпосередній контроль Патріарха Московського. В наші міста та села прийшла допомога з Росії, у нас з'явилася надія, що цей регіон оживе і буде розвиватися, отже, наші діти матимуть завтрашній день». 09.01.2023.
- Активна допомога російським окупаційним військам, зокрема, спорядження для російських снайперів 30.11.2024; 25.09.2025; червень 2026.

Реакція держави: 26.02.2023 – санкції РНБО; 18.04.2025 – заочна підозра СБУ.

Реакція УПЦ: відсутня.

Митрополит Роменський і Буринський ІОСИФ (Масленіков)

- Був присутній у Георгіївській залі Кремля під час проголошення Путіним «приєднання» окупованих частин Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей до РФ. вересень 2022.
- 25 вересня 2022 року, через чотири дні після оголошення Путіним мобілізації в РФ, благословляв російських військовослужбовців, які воювали проти України, та вихваляв рішення Путіна про проведення мобілізації для поповнення російських окупаційних угруповань. 25.09.2022.

Реакція держави: 01.12.2022 – санкції РНБО. 03.06.2026 – Верховний Суд відмовив Іосифу в позові про скасування санкцій.

Реакція УПЦ: 23.11.2022 – звільнений від керування Роменською єпархією і почислений на спокій.

Архиєпископ Шумський ІОВ (Смакоуз), *вікарій Тернопільської єпархії, ректор Почаївської духовної семінарії*

- Поширював дописи, якими принижував національну честь та гідність українці та матеріали з проросійською пропагандою. 2022.

Реакція держави: 09.12.2022 – підозра; 09.01.2023 – обвинувальний вирок, визнання винуватості.

Реакція УПЦ: відсутня.

Митрополит Ізюмський і Куп'янський ЄЛИСЕЙ (Іванов)

- У червні 2022 року на з'їзді священників у Куп'янську схвально висловлювався про РФ, закликав вірян змиритися з новою владою та допомагати окупаційним військовим. Червень 2022.
- «Україна для мене померла ще в 2014 році. Мій улюблений прапор – російський». Червень 2022.
- Публічно заявляв про повну підтримку дій РФ та благословляв гауляйтерів Харківщини (зокрема В. Ганчева) та підтримував окуповану «владу»: «Нехай Бог благословить вас, щоб усе відбувалося з Божої милості. Нехай Господь береже вас і захищає вас — це найголовніше». 02.08.2022.
- Звертаючись до росіян і російських військових, закликав: «Не бійтеся… смерті, йдіть сміливо виконувати свій благочестивий обов'язок перед державою та її керівниками, будьте впевнені у ваших помислах і цілях. Питання честі та совісті, які можуть виникнути перед вами, відкладіть на потім, їхній час ще настане» 23.09.2022.

Реакція держави: 01.12.2022 – санкції РНБО; 30.12.2024 – підозра СБУ.

Реакція УПЦ: 23.11.2022 – звільнений від керування Ізюмською єпархією і почислений на спокій.

Митрополит Черкаський і Канівський ФЕОДОСІЙ (Снігірьов)

- На офіційному сайті Черкаської єпархії, що був під контролем Феодосія, в період повномасштабної війни поширювалися матеріали, які виправдовували російську агресію та діяльність російських військових; серед них були матеріали з російських церковних ресурсів про "СВО", російських військових і РПЦ із запереченням агресії РФ та закликами до об'єднання релігійних громад «для перемоги Росії». 06.04.2022.
- Відмовившись засудити російську агресію, митр. Феодосій відповів: «А якщо Путін переможе?».

Реакція держави: 20.02.2023 – перша підозра; 06.04.2023 – друга підозра; 06.10.2023 – третя підозра; 23.02.2024 – четверта підозра; 06.02.2026 – вирок суду.

Реакція УПЦ: 09.11.2022 – удостоєний вченого звання професора Київської духовної академії.

Митрополит Феодосійський і Керченський ПЛАТОН (Удовенко)

- В окупованій Росією Феодосії освятив зенітно-ракетні комплекси С-400 «Тріумф», що перебували на озброєнні Збройних сил РФ, та благословив військовослужбовців російського зенітного ракетного полку. 14.01.2017.
- 2 червня 2024 року на території архиєрейського подвір'я храму святої Катерини у Феодосії «за благословенням митрополита Платона» відкрили цех із плетіння маскувальних сіток «Покров Победы»: «…во славу Божью, Нашу Победу и защиту воинов православных». 02.06.2024.

Реакція держави: 01.12.2022 – санкції РНБО.

Реакція УПЦ: відсутня.

Єпископ Ялтинський НЕСТОР (Доненко), вікарій Симферопольської єпархії

- Про окупаційну владу в Криму: «Ми живемо в демократичній державі […]. Росія є тим духовно-моральним камертоном сучасного світу, який має надзавдання: бути свідком істини – як тисячу років тому, так і сьогодні, і в подальші століття». 31.12.2019.
- Прийняв медаль окупаційної «Республіки Крим» за діяльність «в інтересах Республіки Крим». 2023.
- Взяв участь у державному форумі окупаційної влади Криму «10 років у Росії», присвяченому ювілею «Кримської весни». 13.03.2025.
- Благословив роботу першого «Совета атаманов России» за участю Аксьонова, представників адміністрації президента РФ і російських козацьких формувань. На заході вихваляли участь козаків у захопленні Криму та війні проти України. Липень 2025.

Реакція держави: відсутня.

Реакція УПЦ: відсутня.

Московский патриархат
МУЖСКОЙ МОНАСТ
СВ. АПОСТОЛ
ЛУКИ

Єпископ Бахчисарайський УПЦ Каллинік (Чернишев), вікарій Симферопольської єпархії
Джерело фото: Вікіпедія

Єпископ Бахчисарайський КАЛЛИНІК (Чернишев), *вікарій Симферопольської єпархії*

- Навесні 2014 року тоді ще єромонах Каллiник активно підтримував російські військові сили в Криму та місцеві загони так званої «самооборони Криму». На території Бахчисарайського храму він фактично організував військову базу для окупаційних військ, де зберігалися зброя та пункт розміщення, харчування й психологічної допомоги для проросійських бойовиків. 2014.
- У травні 2014 року отримав нагороди від так званого «народного ополчення» за духовну підтримку та душпастирство. 03.05.2014.
- «Сьогодні ми дякуємо Богу, що в нашій Батьківщині є люди, які мали мужність показати свою волю і свободу. Сьогодні ми стоїмо під мирним і чистим небом святої Кримської землі. Саме вам, воїнам, ми вдячні за вашу активну громадянську позицію!». 03.05.2014.
- У січні 2021 року звершив чин освячення Андріївського прапора для малого ракетного корабля Чорноморського флоту РФ «Грайворон», озброєного крилатими ракетами «Калібр»: «Мир можливий за однієї лише умови: коли в Батьківщині є мужні люди, які готові, за словом Господа, життя своє віддати за друзів та близьких своїх. Тільки тоді всі вороги нашої Вітчизни, нашого святого Православ'я, розумітимуть і усвідомлюватимуть, що якщо в країні є мужній народ, який не віддасть ні п'ядика своєї землі, не зрадить своїх ідей, своєї віри». 30.01.2021.
- «Те, що відбувається зараз на нашій братській Україні, — це наслідок злості західного світу, який протягом 30 років намагався зруйнувати наші братські відносини». 13.03.2022.
- 28 червня 2022 року відвідав російський військовий госпіталь №1472 у Сімферополі. Звертаючись до поранених учасників вторгнення, він сказав: «Прийшов особисто подякувати вам за ваш подвиг… захищаєте нашу Батьківщину та захищаєте мирних жителів України». 28.06.2022.

Реакція держави: 01.12.2022 – санкції РНБО.

Реакція УПЦ: 08.12.2019 – рукоположений на єпископа Бахчисарайського, вікарія Сімферопольської єпархії.

* * *

Архиєреї УПЦ, чия публічна позиція після 24.02.2022 змінилася

Митрополит Київський і всієї України ОНУФРІЙ (Березовський), *Предстоятель УПЦ*

- Заявляв, що російсько-українську війну в 2014 році започаткувала «Революція гідності»: «Наша церква засуджувала і громадянську війну, що розпочалася у 1917 році, і нинішню, яку започаткувала "Революція гідності" […]. Щодо безпосередньо війни на Донбасі. Хочу наголосити, що це громадянська війна». 14.07.2015.
- 8 травня 2015 року був присутній на урочистому засіданні Верховної Ради, присвяченому 70-й річниці перемоги над нацизмом у Європі. Коли зачитували імена 21 військовослужбовця, удостоєного звання Героя України за участь в АТО, присутні встали й аплодували. Залишилися сидіти: єп. Іона (Черепанов), митр. Антоній (Паканич) та митр. Онуфрій (Березовський). 08.05.2015.

* * *

- «Росія розпочала військові дії проти України, і в цей доленосний час закликаю вас не впадати в паніку, бути мужніми і проявити любов до своєї Батьківщини і один до одного. Закликаю вас перш за все до посиленої покаянної молитви за Україну, за наше військо і наш народ; прошу забути взаємні чвари і непорозуміння та об'єднатися любов'ю до Бога і до нашої Батьківщини». 24.02.2022.
- «Сьогодні виповнюється два роки, відколи російська влада розпочала широкомасштабне військове вторгнення на територію нашої Батьківщини. […] З великою пошаною ми дякуємо сьогодні всім військовослужбовцям Збройних Сил України! Подвиг кожного і кожної із них є неоціненним внеском у перемогу над ворогом». 24.02.2024.
- «На жаль, після початку повномасштабного вторгнення Московський патріарх Кирил повністю став на бік російського політичного керівництва, послідовно виправдовуючи військову агресію проти України». 20.05.2025.

Синодали УПЦ

Митрополит Одеський і Ізмаїльський АГАФАНГЕЛ (Саввин), *постійний член Синоду УПЦ*

- «Ніхто не може відлучити мене від любові до Росії, російського народу. Я завжди зберігатиму непорушну дружбу з народами Київської Русі». 04.11.2000.
- «Зараз багато говорять про «європейський вибір» України, про вступ України до НАТО. Правителі України намагаються переконати нас, що це жодним чином не зашкодить дружнім відносинам з Росією. […] Це ще одна спроба реалізувати багатовікове бажання протестантського, католицького, масонського і безбожного Заходу відірвати Україну від єдності зі світовим центром православ'я – Москвою і втягнути її в орбіту західної брехні». 04.07.2006.
- До Путіна: «Вітаю вас з благословенною блискучою Перемогою на виборах Президента РФ. Радійте своїй радості. Наші молитви були почуті Богом і прийняті Ним. 4 березня, в день Тріумфу Православ'я, відбувся тріумф Божої праведності, в якому "милосердя і правда зустрілися, правда і мир поцілувалися" (Пс. 84, 11). У вашій особі, Володимире Володимировичу, перемогли здорові сили російського суспільства, та дана рішуча відсіч вашим політичним опонентам і ворогам Росії. […] Всемогутній Господь знову вибрав і поставив вас на високу й відповідальну посаду, так що світло вашої мудрості, чарівність і тепло вашого серця нехай зміцнюють тернистий шлях становлення російської держави на нинішньому доленосному історичному етапі. І ви, людина Церкви, покладаючись на Божу волю, гідно і впевнено сприймаєте важкий хрест у цей важкий для російської держави час, піклуючись про добробут вашого народу. 07.03.2012.
- До Путіна: «Важкої для Батьківщини пори поставив Вас Божественний Промислитель світу на чолі Свого народу. Не випадково російський народ знову беззастережно обрав Вас Президентом країни, бо вдячна Росія завжди бачила і бачить у Вашій особі вождя, подвижницькі труди якого за своїм значенням для її долі співмірні з діяннями Кузьми Мініна і князя Дмитра Пожарського, 400-річчя подвигу яких всі ми молитовно шануємо цього року. […] Ваша всебічно обдарована особистість державного масштабу гармонійно поєднує в собі великий розум, глибоку державну мудрість, справжнє благородство, високу духовність, дипломатичний талант, самовіддану сміливість, мужність і безстрашність, здатність побачити й визначити головні виклики сучасної епохи та своєчасно й гідно відповісти на них. […] Завдяки Вашій ініціативі та зусиллям міцніють державні та народні зв'язки в рамках СНД, створено ефективні інструменти реінтеграції братніх народів. Віримо, що з притаманною Вам твердістю і неухильною рішучістю, базованою на палкій вірі в Бога, Ви послідовно довершите і нове благе починання, також ініційоване Вами – побудову Євразійського Союзу, оновленої форми єдності наших народів. Усі ці процеси неможливо уявити без Вашої великої особистості". 08.10.2012.

* * *

- «З 24 лютого 2022 року розпочалася широкомасштабна військова агресія РФ на нашій рідній Україні, гинуть люди, ллється людська кров, руйнуються міста й села, церкви й монастирі. Якою б не була мета так званої ганебної "спеціальної військової операції", вона не зможе виправдати вбивство й насильство, руйнування й вимушене біженство. […] Вторгнення РФ в Україну є справжнім геноцидом українського народу. Це безумство всіх тих, хто віддає накази бомбити Україну, вбивати наших воїнів і наших людей. Ми захищаємо свою рідну українську землю, ми боронимо кордони нашої суверенної незалежної держави» 23.07.2023.

Митрополит Лонгин (Жар) в Банченах з єпископами РПЦ

Джерело фото: Світлина з ФБ-сторінки "Вірні Чернівецько-Буковинської єпархії УПЦ"

Митрополит Банченський ЛОНГИН (Жар), намісник Свято-Вознесенського Банченського чоловічого монастиря

- Про українську владу: «Ніколи не буду поминати на Святій Літургії цих проклятих керівників нашої країни, цих невіруючих, які не бояться Бога, які сидять на стільцях і віддають накази про вбивство. Їм не потрібно нічого, крім кровопролиття, і вони знаходять у цьому задоволення. Сатаністи! Слуги сатани!». 27.07.2014.
- Про винуватців війни: «Близько десяти тисяч солдатів було вбито […] Коли прокляті захищають Сполучені Штати, вони хочуть побачити, як православні вбивають один одного, і тим часом їдять, п'ють, розважаються та радіють, що кров пролита на святу землю». Все це робота проклятої Європи, про яку святі Отці говорили: "Не поклоняйтеся звірам", і американці, які, куди б вони не втрутилися, сіють тільки ворожнечу і кровопролиття». 27.07.2014.
- «Я не благословляю вас йти на війну. […] Закликаю вас бути єдиними й не відправляти своїх дітей на смерть. Наша православна віра не дозволяє нам вбивати одне одного. Вони прагнуть загибелі наших людей, які живуть у мирі та з Богом, заради своїх політичних інтересів, заради тих, хто захищає їхній бізнес та керівні посади». 16.04.2014.

* * *

- «Я сьогодні хочу "подякувати від щирого серця" патріархові Кирилу, московському і всієї Русі. Ваша святосте, "дякуємо" за ваше благословення, за те, що гинуть люди і проливається кров. За те, що ви бомбите наші церкви й монастирі. За те, що ви вбиваєте наших ченців і священників. "Дякую", Ваша святосте, за "велике і величне" ваше благословення на кровопролиття. Хтось відповідатиме за цю пролиту кров, за материнські сльози, за дітей, які залишилися сиротами. Ви відповідатимете, що благословляєте війну, кровопролиття… Ви відповісте перед Богом… за кожну материнську сльозу, за кожну свіжу могилку. Цього так не пробачать» 05.06.2022.

Вшанування героїв України. УПЦ МП проти…
Архиєпископ Обухівський ІОНА (Черепанов), намісник Київського Свято-Троїцького Іонинського чоловічого монастиря, голова Синодального відділу УПЦ у справах молоді

- «Цей рік, який був дуже важким для України, запам'ятався, окрім, звичайно, братовбивчого кровопролиття, насамперед тим, що він посварив багатьох християн. Причому посварив не з якихось об'єктивних причин, а через те, що люди самі створили собі образи ворога […] Сподіваюся, що країна упомириться, і християни помиряться і зрозуміють, що найважливіше – бути єдиними у Христі». 23.12.2014.
- 8 травня 2015 року був присутній на урочистому засіданні Верховної Ради, присвяченому 70-й річниці перемоги над нацизмом у Європі. Коли зачитували імена 21 військовослужбовця, удостоєного звання Героя України за участь в АТО, присутні встали й аплодували. Залишилися сидіти: єп. Іона (Черепанов), митр. Антоній (Паканич) та митр. Онуфрій (Березовський). 08.05.2015.

* * *

- «Для моїх друзів та підписників з Росії. Так, у нас війна. Росія напала на Україну. Гине мирне населення, вбивають дітей, горять наші храми. Ми жодних "визволителів" не чекали і не звали. Народ однодушний і згуртований щодо цієї страшної агресії. Не знаю, що сказати… Це правда». 25.02.2022.
- «Усі в нашій Церкві насправді знають і розуміють, що жодного зв'язку з Москвою немає і не буде». 27.05.2022.

Автор: **Володимир Мельник**

Джерело: **РІСУ**

Like
Tweet

Новини партнерів

Реклама

Tags: виявлення колаборантів журналістське розслідування УПЦ МП - пособник окупантів церква

YOU MAY ALSO LIKE...

Чи впливають чисельні перемирря у війні з Росією на кількість загиблих військових

10 ГРУДНЯ 2019

Тортури за методичкою: в російських колоніях катують всіх українців, навіть цивільних

12 ЛЮТОГО 2026

Путинская уголовная армия: в 17 колониях России завербовали больше тысячи зэков на войну против Украины

6 СЕРПНЯ 2022

Передрук матеріалів "України кримінальної" повністю - з письмового дозволу. Для Інтернет-видань – без обмежень за обов'язкових умов: зазначення адреси ресурсу у вигляді гіперпосилання. Copyright © 2018 Україна кримінальна. Всі права захищені. E-mail для контактів:
cripo@cripo.com.ua